

Millennialetatik Z belaunaldira

2020-02-08

Gazte problematika
ANE IBARZABAL

[Versión en castellano](#)

1990ean, makinaren bigarren aroa hasi zenean, potentzia informatikoaren hazkunde esponontzialak, Internetak eta teknologia digitalaren botere zein bizkortasunak ezaugarritu zuten. Ikusi ahal izan dugu hamarkada horrek zabaldu zuen aro digitalean produkzio ereduak nola fagotizatu duen informatika, eta nola pairatu duen lanerako erraminten informatizazioaren eragin kulturala. XIX. mendean, lurrun-makinak eskulanaren ezaugarritzearen logika beretik (eskulan kualifikatuaren behararen agerpena, adibidez), teknologia informatikoaren garapena jakintza- eta produkzio-egitura guztien transformazioan ezinbesteko engranajea izan da. Giza logikaren parametro berriak ezarri ditu. Baina 90eko hamarkadan hasitako makinaren aro oparoa 2007. urtean hasi zen krisiak determinatuko zuen. Izan ere, krisi garaian akumulazioa bermatu dadin, merkantzien zirkulazioa eta produkzioa eraberritu behar izaten dira, eta baldintza berrietara moldatu; zuzenbide-egiturari dagozkion jabetza pribatua moldatuz zein aldaketa tekniko-produktiboak emanez, besteak beste. Horrek guztiak aldaketa kultural handiak eragiten ditu: bizi ereduaren errotik aldatzen du, elementu berriak txertatuz eta emankorrak ez direnak ezabatuz. Krisian, gainbalioa metatzeko ezintasunak eta ongizate estatuaren gainbeherak eragindako aldaketa kulturek langileriaaren proletarizazioa izan dute ondorioztat; lan-baldintzen zein bizi-baldintzen okertzea, alegia.

Elementu berriak gizartearen baitan txertatzeko, lan-indarraren izaera berritzeko, langilerian esku hartu behar izatea dakar. Interbentzioa modurik homogeenoean egiteko ezaugarriak gazteriak betetzen ditu, batez ere, bi faktoreen ondorioz: batetik, etorkizun berehalakoenean lan-merkatuara txertatuko den lan-indarra delako eta, bestetik, gaztaroa deritzon fasea izaera eta identitatea garatzeko aroa delako, erro sendorik gabekoa, baldintza horien baitan aldaketetarako erraztasun gehiagorekin.

Millennial deritzon gazte langile belaunaldiaren nolakotasuna lan-merkatuara inkorporatzeko ezintasunak ezaugarritu zuen, 1980. urtetik aurrera jaiotako gazteok 2007. urtean hasi zen krisiak bete-betean harrapatu gintuen, hain zuzen, lan-merkatuara inkorporatzeko garaian, eta European **millennial** izenez bataiatu zen belaunaldi honek Espainiar Estatuan «nini» izena hartu zuen. Gazte Behatokiaren arabera, EAEn 2013an, «nini»-en langabezia-tasa %42an zegoen (Europar Batasuneko bataz-bestekoa %19an), epe luzeko (12 hilabetetik gora) langabezia-tasak 2003koa bikoiztu zuen, eta aldi bateko lanaldiak EAeko gazterien kontratuen %70a ziren. Argi dago ekoiztiko eskulana lan-merkatuara inkorporatzeko ezintasuna zuela burgesiari. Gazteria langilearen ezaugarriek ez zuten bat egiten merkatuaren beharrez inmediatekin, hau da, garaiko lan-merkatuaren baldintzak ez zetozen bat ongizate estatuak eskaintzen zituen baldintzekin eta baldintza berrietara moldatu beharra zegoen..

Aldaketa kulturalak bultzatzeko beharrezkoen nondik norakoak akumulazio ziklo berriaren ezaugarriek nolakatu zuten. Aldaketa horien emaitza izan da Z belaunaldi edo **Postmillennial** izenaz ezagutzen den gazte espektroa; 1995. urtetik aurrera jaiotakoena bezela ezagutzen dena. Esaterako, Europar Batasuna bloke ekonomiko moduan indartzeko nahiak, edo behar baino gehiago ez ahultzekoak, lan-indarra ekoizteko behar zen European barna mugituko zena, oro har, bidaiatzeko prestutasuna eta gaitasuna izango zuena. Hori, **millennialek** «migratzea behar izan» (hala deskribatzen du Gazte Behatokiak) gisara pertzibitzen zuten, Z belaunaldiak, aldiz, «atzerrian lan egiteko aukera»-tzat jotzen du. Horretarako, gaitasun akademiko batzuen hauspotzea bermatu zen, esaterako, internazionalizazioa ahalbidetzeko gazteria hirueleduna hezteak; edo kulturaren, harreman eredu kolektiboak eraiki ordez, norbanako atomizatuak ekoiztearenak, lehiakorrak eta erro sendorik gabekoak, inguru hurbiletik alde egin eta migratzeko arazorik izan ez zezaten. Horren adibide garbia da ere teknologia informatikoekiko

ditugun loturak, mundua eta lan-merkatua logika informatikoen baitan interpretatzea ahalbidetu duena, eta burgesiari edo lan-eredu berriei merkatu berri bat zabaltzea ahalbidetu die, hala nola, telefonoen bidez aldi baterako eta berehalako lanei erantzuteko auziari irtenbidea aurkituz. Esku-hartze mediatikoa ere nabarmena izan da ideologiaren eraldaketan, batetik **Hermano Mayor** moduko programekin «nini» gazteriaren kriminalizazioan izandako eskuhartzeagatik disziplinamendu bat posibilitatuz eta bestetik, **Gandia Shore** bezalako programekin hauspotutako aisialdi eredu eta gazte izaerekin, besteak beste.

Asko dira ziklo berrira egokitzeko exekutatuak interbentzioak, horregatik diot ziklo ekonomiko berdinarekin seme-alabak izan diren **millennial** (1980-1994) eta Z (1995-2005) belaunaldien arteko desberdintasuna dela, bigarren hori krisiak irekitako lan-merkatua moldatzeko interbentzio ideologikoen ondorio izan dela. Biak ala biak ezaugarri ekonomiko antzekoetan hezitakoak dira: langabezia-tasa handiak, mugikortasuna, aldi baterako kontratuak, ikasketa kualifikatuak eta jakintza zein kontrol teknologiko handia, halere, horiek ulertzeko moduan desberdintasun handiak dituzte. JobToday-ren arabera, Z belaunaldiaren lan-munduaren pertzepzioa orain artekoarekin alderatuz oso bestelakoa da, esaterako, %66ak enpresa batek honako ezaugarri hauek izatea lehenesten du: enpresak eskaintzen dituen ikasteko aukerak, ordutegi malguak eta «balore etikodun» lanak, ingurumenarekin engaiatuak, kasu. Ezaugarri horien gailentzeak badu zer ikusirik interbentzio ideologikorekin, izan ere proletarizaziora moldatzeko eraldaketa ideologikoen emaitza dira.

Beharrezkoa da gazte problematikaren nolakotasuna eta horrek botere burgesarekin duen harremana aztertzen dugunean, plano ideologikoen, gizartean ematen diren aldaketan eta ofentsiba kapitalistaren arteko loturak zehaztea. Plano ideologikoan, gizartearen antolakuntzan ematen diren berrikuntzek eta nolakotasunean eragiten dituen aldaketek ofentsiba kapitalistaren baitan zer helburu edo zer funtzio betetzen dituen determinatzeak borroka-lerroen nondik norakoak zehaztu ditzake. Botere burgesa ahuldu eta indar-korrelazioan aurrerapausoak emateko, gazte esparruan egiten den interbentzio ideologikoa neutralizatzeak, hortaz, botere burgesaren ahultzea ekar dezake. Bi arrazoi nagusirengatik borrokatu behar dugu gazterian esku-hartzearen auzia: batetik, eta aurreko testuan aipatzen nuenari tiraka, gaur egun gazteriarri egiten zaizkion interbentzio ideologikoen suposatzen duten gizarte-antolakuntza moldaerak eta produkzio-baldintza aldaketak etorkizuneko proiektioz egikaritzen dira; proletarizaziorako ezaugarriak orainean txertatzen dira, eta etorkizuneko langile-klase osoa baldintzatu dezake horrek. Bestetik, ezaugarri horiek gainbalioaren metaketaren baitan ematen direnez eta hor dagoenez botere burgesaren koxka, metaketa hori ahalbidetzen duten dinamika eta interbentzioak neutralizatzeak indar-korrelazioan aurrerapausoak ematea ahalbidetuko digu.